

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానప్రక్రమ

చిహ్నిశ్వరధ్యానమ్

నమస్తై గణనాధాయ గణనాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాసధ్యానమ్

అనవ్వవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీష్మియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానవ్వం సున్వరం షద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

శ్యాసుధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యస్వస్తం పరాయణమ్ ।
శాస్త్రం జితేష్మియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహాక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదభి-
లాండకోటిబ్రహ్మండనాయకవ్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయో
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మరక్తమమోక్షాల్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపొషకయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వతి,
యథాశక్తి, ఏకోనశతతమోద్యాయాంతర్గత, శ్లోకపారాయణం,
ఆచార్యముఖేన కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరమామృతేస్తమః

అథ ఏకోనశతతమోఽధ్యాయః

లోమశ ఉవాచ

ఇల్యలస్తాన్ విదిత్యా తు మహర్షి సహితాన్ వృపాన్ ।
ఉపస్థితాన్ సహమాత్యః విషయాంతే హృష్ణజయత్ ॥ ॥99-1॥

తేషాం తతోఽసురశ్రేష్టాతిధ్యమకరోత్ తదా ।
సుసంస్కృతేన కౌరవ్య భ్రాత్రా వాతాపినా యదా ॥ ॥99-2॥

తతో రాజర్షయః సర్వే విషణ్వా గతచేతసః ।
వాతాపిం సంస్కృతం దృష్టౌ మేషభూతం మహాసురమ్ ॥ ॥99-3॥

అధాబ్రవీదగస్త్యస్తాన్ రాజర్షీవృపిషట్తమః ।
విషాదో వో న కర్తృవ్యో హృషాం భోక్ష్యే మహాసురమ్ ॥ ॥99-4॥

ధుర్యాసనమధాసాధ్య నిషపాద మహావృషిః ।
తం పర్యవేషద్ దైత్యేంద్ర ఇల్యలుః ప్రహసన్నివ ॥ ॥99-5॥

అగస్త్య ఏవ కృత్పుం తు వాతాపిం బుభుజే తతః ।
భుక్తవత్యసురోఽప్యోనమ్ అకరోత్ తస్య చేల్వలః ॥ ॥99-6॥

తతో వాయుః ప్రాందురభూద్ అధస్తస్య మహాత్మనః ।
శబ్దేన మహాతా తాత గర్జన్నివ యథా ఘనః ॥ ॥99-7॥

వాతాపే నిష్ప్రమస్వేతి పునః పునరువాచ హ ।
తం ప్రహస్యాబ్రవీద్ రాజన్ అగస్త్యే మునిషత్తమః ॥ ॥99-8॥

కుతో నిష్ప్రమితుం శక్తః మయా జీర్ణస్తు సోఽసురః ।
ఇల్యలస్తు విషణ్వోఽభూద్ దృష్టౌ జీర్ణం మహాసురమ్ ॥ ॥99-9॥

ప్రాంజలిశ్చ సహమాత్యేరిదం వచనమబ్రవీత్ ।
కిమర్థముపయాతాః ష్ట బ్రూత కిం కరవాణి వః ॥ ॥99-10॥

ప్రత్యవాచ తతో గస్త్యః ప్రహసన్నిల్వలం తదా ।

ఈశం హ్యసుర విద్మస్త్యం వయం పర్వ ధనేశ్వరమ్ ॥ ॥99-11॥

ఏతే చ నాతిధనినో ధనార్థశ్చ మహాన్ మమ ।

యథాశక్యవిహింస్యాన్యాన్ సంవిభాగం ప్రయచ్ఛ నః ॥ ॥99-12॥

తతో భివాద్య తమ్పిషిమిల్వలో వాక్యమబ్రివీత్ ।

దిత్పితం యది వేత్పి త్వం తతో దాస్యమి తే వసు ॥ ॥99-13॥

అగస్త్య ఉంఘాచ

గవాం దజసహాస్రాణి రాజ్ఞామేకైకశో సుర ।

తావదేవ సువర్ణస్య దిత్పితం తే మహాసుర ॥ ॥99-14॥

మహ్యం తతో వై ద్విగుణం రథశ్చైవ హిరణ్యమః ।

మనోజవో వాజినో చ దిత్పితం తే మహాసుర ॥ ॥99-15॥

(లోమశ ఉంఘాచ

ఇల్వలస్తు మునిం ప్రాహా సర్వమస్తి యథాం ఉత్థ మామ్ ।

రథం తు యదవోచో మాం వైతం విద్మ హిరణ్యమ్ ॥

అగస్త్య ఉంఘాచ

న మే వాగ్నతా కాచిదుక్తపూర్వ మహాసుర ।)

జిజ్ఞాస్యతాం రథః సద్యో వ్యక్త ఏష హిరణ్యమః ॥

లోమశ ఉంఘాచ

జిజ్ఞాస్యమానః స రథః కౌంతేయాసీద్ధిరణ్యమః ।

తతః ప్రవ్యథితో దైత్యో దదావభ్యథికం వసు ॥ ॥99-16॥

విరావశ్చ సురావశ్చ తస్మిన్ యుక్తౌ రథే హయో ।

ఉంఘాతుః సవసూనాశు తావగస్త్యాత్రమం ప్రతి ॥ ॥99-17॥

సర్వన్ రాజుః సహగస్త్రాన్ నిమేషాదివ భారత ।
(ఇల్వలప్యమగమ్యైనమ్ అగస్త్యం హంతుమైచ్ఛత ।
భస్మ చక్రే మహాతేజా హలంకారేణ మహాసురమ్ ॥ ||99-17||

అగస్త్యైనాభ్యమజ్ఞాతా జగ్న్యా రాజర్షయస్తదా ।
కృతవాంశ్చ మునిః సర్వం లోపాముద్రాచికీర్షితమ్ ॥ ||99-18||

లోపాముద్రోవాచ

కృతవానసి తత్ సర్వం భగవన్ మమ కాంక్షితమ్ ।
ఉత్సాదయ సక్తవ్యమ్ అపత్యం వీర్యవత్తరమ్ ॥ ||99-19||

అగస్త్య ఉవాచ

తుష్టోఽహమస్మి కల్యాణి తవ వృత్తేన శోభనే ।
విచారణామపత్యే తు తవ వజ్ఞాయి తాం శృణు ॥ ||99-20||

సహస్రం తేఽస్ము పుత్రాణాం శతం వా దశసమ్మైతమ్ ।
దశ వా శతతుల్యః స్యారేకో వాపి సహస్రజిత్ ॥ ||99-21||

లోపాముద్రోవాచ

సహస్రసమ్మైతః పుత్ర ఏకోఽప్యస్తు తపోధన ।
ఏకో హి బహుభిః శ్రేయాన్ విద్యాన్ సాధురసాధుభిః ॥ ||99-22||

లోమశ ఉవాచ

స తథేతి ప్రతిజ్ఞాయ తయా సమభవన్మైనిః ।
సమయే సమశీలన్యా శ్రద్ధావాన్ శ్రద్ధధావయా ॥ ||99-23||

తత ఆధాయ గర్భం తమ్ ఆగమద్ వనమేవ సః ।
తస్మిన్ వనగతే గర్భః వచ్ఛధే సప్త శారదాన్ ॥ ||99-24||

సప్తమేఽబ్దే గతే చాపి ప్రాచ్యవత్స మహాకవిః ।
జ్యులన్నివ ప్రభావేణ దృఢమ్యర్మామ భారత ॥ ||99-25||

సాంగోపనిషదాన్ వేదాన్ జపన్నివ మహాతపః ।
 తస్య పుత్రో_భవదృష్టేః స తేజస్స్య మహాద్విజః ॥ ॥99-26॥

స బాల ఏవ తేజస్స్య పితుస్తస్య నివేశనే ।
 ఇధ్యానాం భారమాజప్రేణ ఇధ్యవాహస్తతో_భవత్ ॥ ॥99-27॥

తథాయుక్తం తు తం దృష్ట్యై ముముదే స మునిస్తదా ।
 ఏవం స జనయామాస భారతాపత్యముత్తమమ్ ॥ ॥99-28॥

లేభిరే పితరశ్చస్య లోకాన్ రాజన్ యథేష్టితాన్ ।
 తత ఊర్ధ్వమయం ఖ్యాతస్తగస్త్యస్యాత్రమో భువి ॥ ॥99-29॥

ప్రాప్తుదిరేవం వాతాపిః అగ్నైష్టవోపశామితః ।
 తస్యాయమాత్రమో రాజన్ రమణీయైర్ముత్తైర్యతః ॥ ॥99-30॥

ఏషా భాగీరథీ పుణ్య దేవగంధర్వసేవితా ।
 వాతేరితా పతాకేవ విరాజతి నభుస్తలే ॥ ॥99-31॥

ప్రతార్యమాణా కూటేషు యథా నిమ్మేషు నిత్యశః ।
 శిలాతలేషు సంతస్తా పన్నగేంద్రవధూరివ ॥ ॥99-32॥

దక్షిణాం వై దిశం సర్వాం ప్లావయంతీ చ మాతృవత్ ।
 పూర్వం శంభోర్జటాభ్రష్టౌ సముద్రమహిషీ ప్రియా ।
 అస్యాం నద్యాం సుపుణ్యాయా యథేష్టమవగాహ్యతామ్ ॥ ॥99-33॥

యుధిష్ఠిర నిబోధేదం త్రిషు లోకేషు విశ్రుతమ్ ।
 భృగోస్త్రం మహారాజ మహర్షిగణసేవితమ్ ॥ ॥99-34॥

యత్రోపస్మిష్టవాన్ రామో హృతం తేజస్తదా_ఉప్తవాన్ ।
 అత్ర త్వం భ్రాతృభిః సార్థం కృష్ణయా చైవ పాండవ ॥ ॥99-35॥

దుర్యోధనహృతం తేజః పునరాదాతుమర్హసి ।
 కృతష్టేరేణ రామేణ యథా చోపహృతం పునః ॥ ॥99-36॥

వైశంపాయన ఉవాచ

స తత్త్ర భూతృభ్విష్టేవ కృష్ణయా చైవ పాండవః ।
స్నేత్వా దేవాన్ పితృంభ్యేవ తర్వయామాస భారత ॥ ॥99-37॥

తస్య తీర్థస్య రూపం వై దీప్తాద్ధిపతరం బభో ।
అప్రదృష్టయతరశ్చాసీత్ శాత్రవాళాం నరర్థభు ॥ ॥99-38॥

అపృచ్ఛచ్ఛేవ రాజేంద్ర లోమశం పాండునందనః ।
భగవన్ కిమర్థం రామస్య హృతమాసీద్ వపుః ప్రభో ।
కథం ప్రత్యాహృతంచైవ ఏతదాచక్షు పృచ్ఛతః ॥ ॥99-39॥

లోమశ ఉవాచ

శృణు రామస్య రాజేంద్ర భూర్గవస్య చ ధీమతః ।
జాతో దశరథస్యాసీత్ పుత్రో రామో మహాత్మునః॥ ॥99-40॥

విష్ణుః స్వేన శరీరేణ రావణస్య వధాయ వై ।
పశ్యామస్తమయోధ్యాయం జాతం దాశరథిం తతః ॥ ॥99-41॥

బుచీకనందనో రాభో భూర్గవో రేణుకాసుతః ।
తస్య దాశరథో ప్రత్యా రరామస్యక్షిష్టకర్మణః ॥ ॥99-42॥

కౌతూహలాన్వితో రామస్యయోధ్యామగమత్ పునః ।
ధనురాదాయ తద్ దివ్యం క్షత్రియాళాం నిబర్థుణమ్ ॥ ॥99-43॥

జిజ్ఞాసమానో రామస్య వీర్యం దాశరథస్తదా ।
తం వై దశరథః ప్రత్యా విషయాంతముపాగతమ్ ॥ ॥99-44॥

ప్రేషయామాస రామస్య రామం పుత్రం పురస్కృతమ్ ।
స తమభ్యాగతం దృష్ట్యో ఉద్యతాప్రమహస్తతమ్ ॥ ॥99-45॥

ప్రహసన్నివ కౌంతేయ రామో వచనమబ్రహీత్ ।
కృతకాలం హి రాజేంద్ర ధనురేతన్ముయా విభో ॥ ॥99-46॥

సమారోపయ యత్నేన యది శక్మిషి పార్థివ ।
ఇత్యక్షమ్యహ భగవన్ త్వం నాధిక్షేత్రమర్థసి ॥ ||99-47||

నాహమప్యధమో ధర్మై క్షత్రియాణాం ద్విజాతిషు ।
ఇష్ట్వాకుణాం విశేషేణ బాహువీర్య న కత్తనమ్ ॥ ||99-48||

తమేవం వాదినం తత్త రామో వచనమబ్రవీత్ ।
అలం వై వ్యపదేశేన ధనురాయచ్ఛ రాఘువ ॥ ||99-49||

తతో జగ్రాహ రోషేణ క్షత్రియర్థభసూదనమ్ ।
రామో దాశరథిర్ధివ్యం హస్తాద్ రామస్య కార్యకమ్ ॥ ||99-50||

ధనురారోపయమాస సతీల ఇవ భారత ।
జ్యోషబ్దమకరోచ్ఛేవ స్నేయమానః స వీర్యవాన్ ॥ ||99-51||

తస్య శబ్దస్య భూతాని విత్రసమ్యశనేరివ ।
అధాబ్రవీత్తదా రామో రామం దాశరథిస్తదా ॥ ||99-52||

ఇదమారోపితం బ్రిహ్మాన్ కిమన్యత్ కరవాణి తే ।
తస్య రామో దదౌ దివ్యం జామదగ్నీ మహాత్మనః ।
శరమాక్షర్ధదేశాంతమ్ అయమాకృష్యతామితి ॥ ||99-53||

లోమశ ఉంచాచ

వితచ్ఛుత్యాబ్రవీద్ రామః ప్రదీప్త ఇవ మన్యనా ।
శ్రూయతే క్షమ్యతే చైవ దర్శపూర్ణోఽసి భార్వవ ॥ ||99-54||

త్వయా హ్యధిగతం తేజః క్షత్రియేభో విశేషతః ।
పితామహప్రసాదేన తేన మాం క్షిపసి ద్రువమ్ ॥ ||99-55||

పశ్య మాం స్నేహ రూపేణ చక్షుస్తై వితరామ్యహమ్ ।
తతో రామశరీరే వై రామః పశ్యతి భార్వవః ॥ ||99-56||

ఆదిత్య సమాన్ రుద్రాన్ సాధ్యంశ్ సమరుద్గణాన్ ।
పితరో హలతాజనష్టేవ నక్షత్రాణి గ్రహస్తథా ॥ ॥99-57॥

గంధర్వ రాక్షసా యక్షా నద్యస్తర్థాని యాని చ ।
బుషయో వాలభిల్యాంశ్ బ్రిహ్మమభూతాః సనాతనాః ॥ ॥99-58॥

దేవర్షయశ్ కార్యేయన సముద్రాః పర్వతాస్తథా ।
వేదాంశ్ సోపనిషదో వషట్కృత్రైః సహాధ్వరైః ॥ ॥99-59॥

చేతోమంతి చ సామాని ధనుర్వేదశ్ భారత ।
మేఘబృందాని వర్షాణిం విద్యతశ్ యుధిష్ఠిర ॥ ॥99-60॥

తతః స భగవాన్ విష్ణుస్తం వై బాణం ముమోచ హ ।
శుష్కాశనిసమాకీర్తం మహేలాల్మభిశ్ భారత ॥ ॥99-61॥

పాంసువర్షేణ మహాతా మేఘువర్షేశ్ భూతలమ్ ।
భూమికంపైశ్ నిర్మాత్రైః నాదైశ్ విపులైరపి ॥ ॥99-62॥

స రామం విహ్వలం కృత్య తేజశ్చాఖ్యిష్య కేవలమ్ ।
అగచ్ఛజ్యలితో బాణో రామబాహప్రచోదితః ॥ ॥99-63॥

స తు విహ్వలతాం గత్య ప్రతిలభ్య చ చేతనామ్ ।
రామః ప్రత్యాగతప్రాణః ప్రాణమద్ విష్ణుతేజసమ్ ॥ ॥99-64॥

విష్ణునా సోఽభ్యమజ్ఞాతో మహాంద్రమగమత్ పునః ।
భీతస్త తత్ నృవసద్ విడితస్త మహాతపాః ॥ ॥99-65॥

తతః సంవత్సరేఉ తీతే హృతౌజసమవస్తితమ్ ।
నిర్కుదం దుఃఖితం దృష్టౌ పితరో రామమజ్మువన్ ॥ ॥99-66॥

పితర ఊచుః

న వై సమ్యగిదం పుత్ర విష్ణుమాసాద్య వై కృతమ్ ।
స హి పూజ్యశ్ మాన్యశ్ త్రిషు లోకేషు సర్వదా ॥ ॥99-67॥

గచ్ఛ పుత్రవదీం పుణ్యం వధూసరకృతాహ్వాయామ్ ।
తతోపస్మిశ్య తీర్థేషు పునర్వపురవాస్మిసి ॥ ॥99-68॥

దీప్తిదం నామ తత్ తీర్థం యత్త తే ప్రపితామహః ।
భృగుర్దేవయుగే రామ తప్తవానుత్తమం తపః ॥ ॥99-69॥

తత్ తథా కృతవాన్ రామః కౌంతేయ వచనాత్ పితుః ।
ప్రాప్తవాంశ్చ పునస్తేజీస్తే ఉస్మిన్ పాండువందన ॥ ॥99-70॥

ఏతదీదృషకం తాత రామేణాక్షిష్టకర్మణా ।
ప్రాప్తమాస్నైన్నమోరాజ విష్ణుమాసాద్య వై పురా ॥ ॥99-71॥

ఇతి శ్రీమన్నమోభారతే వనపర్వాంతర్లత తీర్థయాత్రాపర్వణి
లోమశతీర్థయాత్రాయాం జామదగ్న్యతేజోహసికథనే ఏకోనశతతమోఽధ్యాయః ॥99॥

శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామి వారి గౌలిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థి

యదక్షరపదబ్రహ్మం మాత్రాహినం చ యద్భువేత్ |
తత్పర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోత్తస్తుతే ||

అథ లింకళ్మిమాప్తార్థి

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయన్తాం న్యాయేనమార్గేణ మహిం మహిశః |
గోబ్రాహ్మణేభ్యస్యభమస్తు నిత్యం లోకాస్పమస్తాస్పుఫినో భవమ్తు ||

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వ బుద్ధ్యత్వైనా వా ప్రకృతేస్వభావాత్ |
కరోమి యద్వత్సకలం పరపై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ||

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాన్తాయ కళ్యాణానిధయే నిధయేత్రథినామ్ |
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ||

